

שְׁלִימוֹ דְּכַר וְנוֹקְבָא, הָכָא נּוֹקְבָא. תּוּ סִיפָא דְקָרָא,
וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאַהֲל מוֹעֵד לֵאמֹר, בְּגִין כֶּךָ אֶלְ"ף
זַעֲרָא.

תּוּ אֶלְ"ף זַעֲרָא, מִתַּל לְמַלְכָּא, דְּהוּה יְתִיב בְּכַרְסִיָּה,
וְכַתְרָא דְּמַלְכוּתָא עֲלֵיהּ, אֶקְרִי מֶלֶךְ עֲלָאָה. כִּד נְחִית
וְאִזְל לְבִי עֲבַדִּיהּ, מֶלֶךְ זּוּטָא אֶקְרִי. כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כֹּל זְמַנָּא דְּאִיהוּ לְעִילָא עַל כֹּלָּא, מֶלֶךְ עֲלָאָה
אֶקְרִי. כִּיּוֹן דְּנְחִית מְדוּרִיָּה לְתַתָּא, מֶלֶךְ אִיהוּ, אֲבַל לָאו
עֲלָאָה כְּקַדְמִיתָא, בְּגִין כֶּךָ אֶלְ"ף זַעֲרָא.

וַיִּקְרָא, הָכִי תַנְיִנּוּ, זְמִין לִיה לְהִיכְלִיָּה. מֵאַהֲל מוֹעֵד.
מֵאַן אֶהֱל מוֹעֵד. אֶהֱל דְּבִיָּה תַלְיִין מוֹעֵד וְחַגָּא
וְשִׁבְתָּא לְמַמְנִי, כְּמָא דְּאֵת אֶמֶר, (בראשית א) וְהָיוּ לְאוֹתוֹת
וּלְמוֹעֲדִים, בֵּיה שְׂרִיא חוֹשְׁבְּנָא לְמַמְנִי. וּמֵאַן אִיהוּ,
סִיְהֵרָא, כְּמָא דְּאֵת אֶמֶר, (ישעיה לג) אֶהֱל בַּל יִצְעֵן בַּל יִסַּע
יִתְדוֹתָיו לְנִצָּח.

לֵאמֹר, מֵאִי לֵאמֹר. בְּגִין לְגַלְאָה, (אֲבַל כֹּלָּא חַד וְשִׁפִּיר הוּא, בְּגִין
דְּשְׁלִימוֹ וְשִׁפִּירוֹ הוּא אֶתֶר לְגַלְאָה) מַה דְּהוּה סְתִים לְגוּ. וּבְכַל
אֶתֶר לֵאמֹר, כְּמָא דְּאֵת אֶמֶר, וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר,
דְּאֶתְיִיְהִיב רְשׁוֹ לְגַלְאָה. אֲבַל כֹּלָּא חַד הוּא, וְשִׁפִּיר הוּא,
בְּגִין דְּהָא אֶתְמַנִּי לְסִיְהֵרָא הֵהִיא מְלָה, מֵאֶתֶר דְּמֹשֶׁה
קַיִמָּא.

וַיְדַבֵּר, לְעֵילָא. אֶל מֹשֶׁה, בְּאֲמֻצְעֵיתָא. לֵאמֹר,
 בְּתַרְיֵיתָא. אַתְּ, דְּאִית רִשׁוּ לְגַלְאָה. תוּ, וַיִּקְרָא
 אֶל מֹשֶׁה מֶה פְּתִיב לְעֵילָא, (שמות לט) וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן
 אֶל מֹשֶׁה וְגו'. אַמַּאי אֶל מֹשֶׁה. הֲכִי אָמְרוּ, בְּגִין דְּמֹשֶׁה
 חָמָא לִיה בְּטוֹרָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְמִי לִיה בְּחִיזוּ
 דְּעֵינָא, כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (שמות כז) כַּאֲשֶׁר הִרְאָה אוֹתְךָ
 בְּהָר, וְכַתִּיב, (במדבר ח) כַּמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה
 וְגו'. וְכַתִּיב (שמות כח) וַרְאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֵתָה
 מִרְאָה בְּהָר, הַשְּׁתָא אֵייתִיאוּ לִיה, בְּגִין דִּיחֻמִּי, אִי אִיהוּ
 כְּהֵהוּא מִשְׁכְּנָא דְּחָמָא.

אַבְל אַמַּאי וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה. אֶלָּא, לְמַלְכָּא
 דְּבַעַא לְמַבְנֵי פְּלִטְרִין לְמַטְרוֹנִיתָא, פְּקִיד לְאוּמְנִין
 הֵיכְלָא דָּא בְּדוּךְ פְּלִן, וְהֵיכְלָא דָּא בְּדוּךְ פְּלִן, הֲכָא אַתְּ
 לְעַרְסָא, וְהֲכָא אַתְּ לְנִיחָא. פִּיּוֹן דְּעַבִּידוּ לֹון אוּמְנִין,
 אַחְמִיו לְמַלְכָּא. כֶּךָ וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה, מְאָרִי
 דְּבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים, פִּיּוֹן דְּאֶשְׁתְּכֻלֵּל הֵיכְלָא,
 מַטְרוֹנִיתָא זְמִינַת לְמַלְכָּא לְהֵיכְלָא, זְמִינַת לְבַעְלָה עֲמָה,
 בְּגִין כֶּךָ וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה.

וּבְגִין דְּמֹשֶׁה מְאָרִי דְּבֵיתָא אִיהוּ, מֶה פְּתִיב, (שמות לג)
 וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה,
 מֹשֶׁה דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּבֵיתָא, (דף רלט ע"ב) עַבִּיד הֲכִי, מֶה דְּלִית
 רִשׁוּ לְבַר נֶשׁ אַחֲרָא לְמַעַבְדַּד הֲכִי.

וַיִּדְבֹר ה' אֵלָיו, דְּרָגָא אַחְרָא עֲלָאָה, וְכַדִּין בְּשַׁעְתָּא
דְּאַזְדַּמֵּן מִשָּׁה לְמִיעֵל, כְּדִין פִּתַח וְאָמַר, (ויקרא א)
אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מֵאִי אָדָם הָכָא. אֵלָא כַּד אֲתַחֲבְרוּ
שְׁמִשָּׂא וְסִיְהָרָא כְּחֻדָּא, פִּתַח וְאָמַר אָדָם. כְּדַכְתִּיב, (חבקוק
א) שְׁמִשׁ יִרַח עֲמַד זְבוּלָה, עֲמַד, וְלֹא עֲמָדוּ.
כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, הָכָא אֲתַרְמִיזוּ, מֵאֵן דִּיעֲבִיד פּוּלְחָנָא
דְּקַרְבְּנָא שְׁלִים, דִּישְׁתַּכַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. מִשְׁמַע
דְּכַתִּיב מִכֶּם, דִּישְׁתַּכַּח בְּחִיזוּ דְלָכוּן. קַרְבָּן לָהּ דְּאַקְרִיב
כְּלָא, לְאַתְאַחְדָּא כְּחֻדָּא, לְעֵילָא וְתַתָּא.
מִן הַבְּהֵמָה, לְאַחְזָאָה אָדָם וּבְהֵמָה, כְּלָא כְּחֻדָּא. מִן
הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן, אֵלִין רְתִיכִין, דְּאִינוּן דְּכִיּוּן. דְּכִיּוּן
דְּאָמַר מִן הַבְּהֵמָה, יְכוּל מְכָלָא, בֵּין דְּכִיּוּן בֵּין מְסֻאָבָן.
הֵדֵר וְאָמַר, מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן.
תַּקְרִיבוּ אֶת קַרְבְּנֵכֶם. קַרְבְּנֵי מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי קַרְבְּנֵכֶם.
אֵלָא בְּקַדְמִיתָא קַרְבָּן לָהּ, וְהַשְׁתָּא קַרְבְּנֵכֶם.
קַרְבָּן לָהּ אָדָם. קַרְבְּנֵכֶם מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן,
לְאַחְזָאָה יְחֻדָּא מִתַּתָּא לְעֵילָא, וּמִעֵילָא לְתַתָּא. מִתַּתָּא
לְעֵילָא, הֵיִינוּ קַרְבָּן לָהּ. מִעֵילָא לְתַתָּא, הֵיִינוּ קַרְבְּנֵכֶם.
לְמַלְכָּא, דְּאִיהוּ יְתִיב בְּטוּרְסְקָא עֲלָאָה, לְעֵילָא
לְעֵילָא, וְכַרְסִיא אֲתַתְקַן עַל הַהוּא טוּרְסְקָא,
וּמַלְכָּא עֲלָאָה עַל כְּלָא. בַּר נָשׁ דְּקַרִיב דּוּרוּנָא לְמַלְכָּא,

בְּעֵא לְסֻלָּקָא מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, עַד דְּסֻלִּיק מִתַּתָּא לְעִילָא
 לְאַתֵּר דְּמִלְכָּא יְתִיב, עֲלָאָה עַל כְּלָא. וּכְדִין יִדְעִין דְּהָא
 סֻלְקִין דְּדוֹרָנָא לְמִלְכָּא, וְהָהוּא דוֹרָנָא דְּמִלְכָּא אִיהוּ.
 נַחִית דְּדוֹרָנָא מֵעִילָא לְתַתָּא, הָא יִדְעִין דְּהָהוּא דוֹרָנָא
 דְּמִלְכָּא נַחִית מֵעִילָא, לְרַחֲמָא דְּמִלְכָּא דְּאִיהוּ לְתַתָּא.

כִּךְ בְּקַדְמִיתָא, אָדָם סֻלִּיק בְּדַרְגוּי מִתַּתָּא לְעִילָא, וּכְדִין
 קָרְבַּן לֵה'. מִן הִבְהַמָּה מִן הַבְּקָר, נַחִית בְּדַרְגוּי
 מֵעִילָא לְתַתָּא, וּכְדִין קָרְבַּנְכֶם. בְּגִינֵי כִּךְ פְּתִיב, (שיר השירים
 ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבִשֵׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי. הֵיִינוּ
 אָדָם וְקָרְבַּן לֵה'. אֲכָלוּ רַעִים, הֵיִינוּ מִן הִבְהַמָּה מִן הַבְּקָר
 וּמִן הַצֹּאן, וּכְדִין תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם.

אֲתוּ רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה וּנְשָׁקוּהוּ עַל רִישֵׁיהֶ. אָמְרוּ,
 בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּזֻכִּינָא לְמִשְׁמַע דָּא, וּבְרִיךְ רַחֲמָנָא,
 דְּלֹא אֲתַאבִּידוּ מְלִין אֵלִין בְּהָהוּא סְבָא. קָמוּ וְאִזְלוּ. עַד
 דְּהוּוּ אִזְלִי, חָמוּ חַד גְּפִן נְטִיעַ בְּחַג גִּנָּא.

פְּתַח הָהוּא יְנוּקָא וְאָמַר, אֲסֵרִי לְגִפְן עִירָה וְלִשְׁוֹרְקָה
 בְּנֵי אֲתוּנוּ הָאִי קָרָא רְזָא עֲלָאָה הוּא. אֲסֵרִי, אֲסֵר
 מִבְּעֵי לִיָּה. עִירָה, עִיר מִבְּעֵי לִיָּה. אֲלֹא רְזָא הוּא,
 לְדַרְדְּקֵי דְּאִינוּן בְּבֵי רַב, לְאַסְתְּמָרָא מִהָהוּא גִירָא דְּעִיר,
 וְשָׂמָא קַדִּישָׁא אֲתַכְּלִיל תַּמָּן י"ה.

וּכְמָה דְּהָכָא אֲתַרְמִיז שְׂמָא קַדִּישָׁא, הָכִי נָמִי וְלִשְׁרָקָה,

שׁוֹרֵק מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶתְכַלִּיל תַּמָּן ו"ה. בְּנֵי בֶן מִבְּעֵי לִיָּהּ.
 שׁוֹרֵק, כְּדַכְתִּיב, (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק. בֶּן, כִּמָּא
 דַּאתְ אָמַר, (זכריה ט) בֶּן אֶתוֹנוֹת. אֲמַאי שׁוֹרְקָה, וְאֲמַאי
 בְּנֵי.

אֶלָּא, כִּמָּה דַּאִית שְׂמָא קַדִּישָׁא לְאֶכְפִּיא לְעִיר, הָכִי
 נָמִי, אִית שְׂמָא קַדִּישָׁא, לְאֶכְפִּיא חִילָא אַחְרָא,
 דַּאִיהִי חֲמָרָא, דַּאֲלִמְלָא דְשְׂמָא קַדִּישָׁא אֶתְרַמִּיז הָכָא,
 הוּוּ מְטַרְטְשֵׁי עֲלִמָּא, י"ה בְּחִילָא דָא, (ס"א וי"ה) ו"ה בְּחִילָא
 דָא, לְאֶסְתִּמְרָא עֲלִמָּא מְנִיָּהּ, וְלֹאֶסְתִּמְרָא בַר נֶשׁ, דְלָא
 יִשְׁלִטוֹן בֵּיהּ בְּעֲלִמָּא.

אֶסְרֵי לְגַפּוֹן, מַאי גַּפּוֹן. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֲמַאי
 אֶתְקַרִּיאת גַּפּוֹן. אֶלָּא מָה גַּפּוֹן, לָא מְקַבְּלָא עֲלָהּ
 נְטִיעָא אַחְרָא, הָכִי נָמִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לָא מְקַבְּלָא עֲלָהּ
 אֶלָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֶתְכַפִּיין
 קָמָה כָּל חִילִין אַחְרָנִין, וְלָא יְכָלִין לְאַבְאָשָׁא וְלִשְׁלִטָּאָה
 בְּעֲלִמָּא. וְעַל דָּא אֲטִיל קָרָא שְׂמָא קַדִּישָׁא בִּינִיָּהּ,
 בְּהֵאִי גִיסָא וּבְהֵאִי גִיסָא. בְּנֵי אֶתוֹנוֹ, דַּאתְעַקֵּר בְּגִין
 הֵהוּא שׁוֹרֵק, כִּמָּה דַּאתְ אָמַר, וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק וְגו' .
 כְּבִס בֵּינָן לְבוּשׁוֹ וְגו', כְּבִס, כּוּבִס מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא
 כְּבִס, מִיּוֹמָא דַּאתְבְּרִי עֲלִמָּא, וּמֵאֵן אִיהוּ, דָּא
 מְלַכָּא מְשִׁיחָא. בֵּינָן סֵטֵר שְׂמָאֲלָא. וּבְדָם עֲנָבִים סֵטֵר

שְׁמֵאלָא. לְתַתָּא. וְזִמִּין מְלָפָא מְשִׁיחָא (דף רמ ע"א) לְשִׁלְטָאָה
 לְעֵילָא עַל כָּל חֵילִין אַחֲרָנִין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
 פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וּלְתַבְרָא תוֹקֵפִיהוֹן מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא.

דְּבַר אַחַר, כְּפִס בֵּיזִין לְבוּשׁוֹ, כְּגוּוֹנָא דְהָאִי חֲמָרָא, אַחֲזִי
 חִידוֹ, וְכוּלִיָּה דִינָא. (לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת). הַכִּי
 נָמִי מְלָפָא מְשִׁיחָא, יַחֲזִי חִדּוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְכוּלִיָּה דִינָא
 לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א)
 וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, דָּא רוּחָא דְמְלָפָא
 מְשִׁיחָא, וּמִן יוֹמָא דְאֶתְבְּרִי עֲלֵמָא, אֶסְחִי לְבוּשִׁיָּה
 בַּחֲמָרָא עֲלָאָה.

חֲמִי מַה כְּתִיב בְּתַרִּיה, חֲכֵלִילֵי עֵינַיִם מֵיִין וּלְבָן שְׁנַיִם
 מַחֲלָב, דָּא חֲמָרָא עֲלָאָה, (ס"א דְמַרְוֵי דְאוּרִיִּיתָא) דְאוּרִיִּיתָא
 דְמַרְוֵי, מְנִיָּה שְׁתֵּי. וּלְבָן שְׁנַיִם מַחֲלָב, דְהָא אוּרִיִּיתָא יִין
 וְחֲלָב, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֹּה.

כְּתִיב, (תהלים קד) וַיִּין יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ (ס"א אַמְאִי, בְּגִין דְמַאֲתַר
 דְחֻדְוָה קְאֲתִי, וּמֵאֵן הוּא סוּפִיָּה דְקָרָא) לְהַצְהִיל פְּנִים מְשָׁמֵן,
 וְדָאִי מַאֲתַר דְאֶתְקָרִי שְׁמֵן. תָּא חֲזִי, שִׁירְתָּא דְחֲמָרָא
 חֻדְוָה, הוּא אַתְר דְּכָל חִידוֹ מְנִיָּה נְפָקָא. וְסוּפִיָּה דִינָא.
 מְאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּסוּפָא דִילִיָּה, אַתְר כְּנִישׁוֹ דְכָלָא,
 דִינָא הוּא, וּבִיָּה אַתְדֵן עֲלֵמָא. וְעַל דָּא שִׁירוּתָא חֻדְוָה,
 וְסוּפָא דִינָא. בְּגִינֵי כְּדָ, לְהַצְהִיל פְּנִים מְשָׁמֵן. מַאֲתַר דְּכָל
 חֻדְוָה מְנִיָּה נְפָקָא.

וְלַחֵם לִבֵּב אָנוּשׁ יִסְעָד, מֵאֵן לַחֵם. אֲלֵא לַחֵם עֲלֵמָא
 סְעִיד (סְמִיךְ), וְאִי תִימָא, דְּבִיָּה תִלְיָא סְעִידוּ
 דְּעֲלֵמָא בְּלַחֲדוּי, לָאוּ הֲכִי, דְּהָא לִילְיָא בְּלֵא יוּמָא, לֵא
 אֲשַׁתְּכַח, וְלֵא בְּעֵי לְאַפְרָשָׁא לֹון. וּמֵאֵן דְּאַפְרִישׁ לֹון,
 יתְפַרֵּשׁ מַחֲיִין, וְהֵינֵנוּ דְכַתִּיב, (דְּבֵרִים ח) לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ פִּי
 לֵא עַל הַלֶּחֶם לִבְדוּ יַחֲיָה הָאָדָם. בְּגִין דְּלֵא בְּעֵי
 לְאַתְפַּרְשָׁא.

וְאִי תִימָא, דְּיֹוד הֵיךְ קָאֵמֵר וְלַחֵם לִבֵּב אָנוּשׁ יִסְעָד,
 הוֹאִיל וְלֵא תִלְיָא בִיָּה בְּלַחֲדוּי סְעִידוּ דְּעֲלֵמָא.
 אֲלֵא דְיִיקָא דְמִלְהָ, וְלַחֵם, וְאִ"ו אֵיתוּסְתָּהּ, כְּמוֹ וַיִּי, וְעַל
 דָּא, כֵּלָא אֲשַׁתְּכַח כְּחָדָא.

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְּמִבְרַךְ עַל מְזוֹנָא, לֵא יְבָרַךְ עַל פְּתוּרָא
 רִיקְנִיָּא, וּבְעֵי נְהֵמָא לְאַשְׁתְּכַחָא עַל פְּתוּרָא, וְכִסָּא
 דְּחִמְרָא בִימִינָא. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין לְקַשְׂרָא שְׁמָאלָא
 בִימִינָא, וְנְהֵמָא דִּיתְבַּרְךְ מִנִּיָּהוּ, וְלֵאֲתַקְשְׂרָא בְּהוּ,
 וְלִמְהוּי כֵּלָא חָד קִשׁוּרָא, לְבִרְכָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא
 יְאוּת. דְּהָא לַחֵם אֲתַקְשֵׁר בִּיָּין, וַיִּין בִּימִינָא, וְכַדִּין
 בְּרַכָּאן שְׂרִיָּין בְּעֲלֵמָא, וּפְתוּרָא אֲשַׁתְּלִים כְּדָקָא יְאוּת.
 אֵמֵר רַבִּי יִצְחָק, אֲלֵמְלֵא לֵא אֲזַדְמֵן לָן אֲוֹרְחָא דָּא אֲלֵא
 לְמִשְׁמַע מְלִין אֵלִין, דִּי לָן. אֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, יְאוּת
 הוּא לְהָאִי יְנוּקָא דְּלֵא יְנַדַּע כֵּל הָאִי, וְאַנָּא מִסְתַּפִּינָא

עֲלִיָּהּ. אִי יִתְקַיֵּים בְּעֵלְמָא בְּגִין הָאִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק
וּלְמָה. אָמַר לֵיהּ, בְּגִין דְּהָאִי רַבִּיא יְכִיל לְאַסְתְּפִלָּא
בְּאַתְרָא דְלִית רְשׁוּ לְבַר נָשׁ לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ. וּמְסַתְּפִינָא
עֲלוּי, דְּעַד לָא יִמְטִי לְפָרְקוּי, יִשְׁגַּח וַיִּסְתַּכַּל וַיַּעֲנִשׁוּן
לֵיהּ.

שָׁמַע הָהוּא יְנוּקָא. אָמַר, לָא מְסַתְּפִינָא מֵעוֹנָשׂא
לְעֵלְמִין, דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְאַסְתְּלִיק אַבָּא מֵעֵלְמָא,
בְּרִיךְ לִי וְצִלִּי עָלַי. וַיִּדְעֵנָא דְזְכוּתָא דְאַבָּא יְגִין עָלַי.
אָמְרוּ לֵיהּ, וּמַאֲן הוּא אָבוּךָ. אָמַר, (נ"א לִיתָא רַב יְהוּדָה) בְּרִיָּה
דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא, נָטְלוּ לֵיהּ, וְאַרְכְּבוּהָ עַל כְּתַפֵּייהוּ
תֵּלַת מִלִּין.

קָרוּ עֲלִיָּהּ, (שׁוֹפְטִים טז) מֵהָאוֹכֵל יֵצֵא מֵאֲכָל וּמֵעַז יֵצֵא
מִתּוֹק וְגו'. אָמַר לֹון הָהוּא יְנוּקָא, מְלָה אֲתָא
לְיַדֵּיכוֹ, פְּרִישׁוּ לָהּ. אָמְרוּ לֵיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לָן אֲרַחָא דְחַיִּי, אִימָא אַנְתָּ.

פְּתַח וְאָמַר, מֵהָאוֹכֵל יֵצֵא מֵאֲכָל וּמֵעַז יֵצֵא מִתּוֹק. הָאִי
קָרָא, אֲסַמְכְתָּא אֵית לָן בֵּיהּ, מֵהָאוֹכֵל, דָּא צְדִיק,
דְּכְתִיב, (מְשֻׁלִּי יג) צְדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבַע נִפְשׁוֹ. צְדִיק אוֹכֵל
וְדָאִי, וְנָטִיל כְּלָא, אִמְאִי, לְשׁוֹבַע נִפְשׁוֹ. לְמִיָּהּ שְׁבַעָא,
לְהָהוּא אֲתַר דְּאֲקָרִי נִפְשׁוֹ דְדוּד. יֵצֵא מֵאֲכָל, דְּאֵלְמָלָא
הָהוּא צְדִיק, לָא יְפּוּק מְזוֹנָא לְעֵלְמִין, וְלָא יְכִיל עֵלְמָא

לְקַיִּימָא (ביה). וּמַעַז יֵצֵא מִתּוֹק, דָּא יִצְחָק, דְּבְרִיךְ לִיעֲקֹב
בְּטַל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ.

תו, אַף עַל גַּב דְּכֻלָּא חַד, אֲלִמְלָא תוֹקְפָא דְדִינָא
קִשְׂיָא, לָא נִפְקָא דְבִשׁ. מֵאן דְּבִשׁ. דָּא תוֹרָה שְׁבַעֲל
פֶּה, דְּכֻתִּיב, (תהלים ט) וּמִתּוֹקִים מִדְּבִשׁ וְנֹפֶת צוֹפִים. מַעַז,
דָּא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּכֻתִּיב, (תהלים כט) ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יֵצֵא
מִתּוֹק, דָּא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. (דף רמ ע"ב):

אֲזָלוּ כַּחֲדָא תְּלַת יוֹמִין, עַד דְּמָטוּ לְטוֹרְסָא דְקִירָא
דְּאֲמִיָּה. כִּיּוֹן דְּחֻמַּאת לֹון אֲתַקְנִית בֵּיתָא, וַיִּתְּבוּ
תַּמָּן תְּלַת יוֹמִין אַחֲרָנִין. בְּרֻכּוּהוּ, וְאֲזָלוּ, וְסִדְרוּ מְלִין
קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, וַדַּאי יְרוּתָת אֲוֹרֵייתָא אַחֲסִין,
וְאֲלִמְלָא זְכוּתָא דְאֲבָהֵן יִתְעַנֵּשׁ מְלַעֲיָלָא, אֲבָל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאִינוּן דְּאֲזָלִין בְּתַר אֲוֹרֵייתָא, אַחֲסִינוּ לָהּ
אִינוּן וּבְנֵייהוּ לְעֵלְמִין. הֵדָּא הוּא דְכֻתִּיב, (ישעיה נט) וְאֲנִי
זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר ה' רוּחִי אֲשֶׁר עָלְיָךְ וְגו'.

זְבוּלוֹן לְחוּף יַמִּים יִשְׁכּוֹן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת וַיִּרְכָּתוּ וְגו'.

רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (תהלים מז) חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְךָ
גְבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ. וְכִי דָּא הוּד וְהִדְרָךְ, לְמִיּוֹן זַיִנָּא,
וְלֹאֲזַדְרָזָא בְּהַאי. מֵאן דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאֲוֹרֵייתָא, וְאַגַּח קֶרְבָּא
בְּאֲוֹרֵייתָא, וְזַרְיָו גְרַמִּיָּה בְּהַ, דָּא הוּא שְׁבַחָא (דמאריה), דָּא
הוּא הוּד וְהִדְרָךְ, וְאַתְּ אֲמַרְתָּ חֲגוּר חֲרַבְךָ.

אֶלֶּא, וְדַאי עֶקְרָא דְמַלְהָ, אֶת קַיִמָּא קַדִּישָׁא. יְהַב
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְרָשִׁים לִיה בְּבִנֵי נֶשָׂא, בְּגִין
 דִּינִטְרוּן לִיה, וְלֹא יִפְגְּמוּן לִיה בְּפִגְמוֹ לְהַאי רְשִׁימָא
 דְּמַלְכָּא. וּמֵאן דְּפָגְגִים לִיה, הָא קָאִים לְקַבְּלִיה (ויקרא כו)
 חֲרַב נִקְמַת נִקָּם בְּרִית, לְנִקְמָא נּוֹקְמָא דְּבְרִית קַדִּישָׁא,
 דְּאֶתְרָשִׁים בֵּיה, וְהוּא פָּגְגִים לִיה.

וּמֵאן דְּבַעֵי לְנִטְרָא הַאי אֶתְר, יִזְדְּרוּ וַיִּתְקַן גְּרַמְיָה,
 וַיִּשְׁוֵי לְקַבְּלִיהָ, בְּשַׁעֲתָא דִּי צִרָא בִישָׁא יִתְקַף
 עֲלוּי, לְהַאי חֲרַב דְּקַיִמָּא עַל יַרְךָ, לְאֶתְפְּרָעָא מִמָּאן
 דְּפָגְגִים הַאי אֶתְר. וּכְדִין, חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְךָ גְּבוּר, גְּבוּר
 אִיהוּ, גְּבוּר אֶתְקַרֵי. וְעַל דָּא הוּדְךָ וְהַדְרָךְ.

דְּבַר אַחַר, חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְךָ גְּבוּר. מֵאן דְּנִפְיֵק
 בְּאַרְחָא, יִתְקַן גְּרַמְיָה בְּצִלוֹתָא דְּמֵאֲרִיָּה, וַיִּזְדְּרוּ
 בְּהַאי (מ"ט ע"ב) צְדָק, חֲרַב עֲלָאָה, בְּצִלוֹתָא וּבַעוֹתִין עַד לָא
 יִפּוּק לְאַרְחָא. פְּדַכְתִּיב, (תהלים פה) צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה וַיִּשָּׂם
 לְדַרְךָ פְּעַמְיוֹ. תָּא חֲזִי, זְבוּלוֹן נִפְיֵק תְּדִירָא לְשִׁבְלִין
 וְאַרְחִין, וְאַגַּח קְרַבִּין, וְאַזְדְּרוּ בְּהַאי חֲרַב עֲלָאָה,
 בְּצִלוֹתָא וּבַעוֹתִין, עַד לָא נִפְיֵק בְּאַרְחָא, וּכְדִין נִצַּח
 עֲמִין, וְאַתְתְּקַף עֲלֵיהוּ. וְאִי תִימָא יְהוּדָה, הָא אֶתְתְּקַן
 בְּהַאי, לְאַגַּחָא קְרַבִּין, וְתִקוּנִין, בְּהַאי חֲרַב, אִמְאִי
 זְבוּלוֹן. אֶלֶּא.

תָּא חֲזִי, הֵנִי תְרִיסַר שְׁבֻטִין, כְּלָהוּ תְקוּנָא דְמִטְרוּנִיתָא
 הוּוּ. תְרִין תְקוּנִין דְנוֹקְבֵי אִמַר שְׁלֵמָה בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים, חַד לְרַעֲיָא עֲלָאָה יוּבְלָא, וְחַד לְכֻלָּהּ, שְׁנַת
 הַשְּׁמִיטָה. חַד תְקוּנָא לְעֵילָא, וְחַד תְקוּנָא לְתַתָּא. עוּבְדָא
 דְבְרָא שִׁית, הָכִי הוּא נָמִי, בְּהֵנִי תְרִי אַתְרִי, חַד עוּבְדָא
 לְעֵילָא, וְחַד עוּבְדָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא פְתִיחָא דְאוּרִייתָא
 בְּב'. עוּבְדָא דְלְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלְעֵילָא, דָּא עֵבַד עֲלֵמָא
 עֲלָאָה, וְדָא עֵבַד עֲלֵמָא תַתָּאָה. כְּגוּוּנָא דָּא.

תְרִין תְקוּנִין דְנוֹקְבֵי קְאִמַר שְׁלֵמָה, חַד לְעֵילָא, וְחַד
 לְתַתָּא. חַד לְעֵילָא, בְּתְקוּנָא עֲלָאָה דְשְׁמָא

קְדִישָׁא. חַד לְתַתָּא, בְּתְקוּנָא תַתָּאָה כְּגוּוּנָא דְלְעֵילָא.
 תָּא חֲזִי, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דִיעֶקֶב קְדִישָׁא, דְזוּכָה לְהָאִי.
 וְהָא אַתְמַר, מִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, לָא אֲשַׁתְּכַח
 עֲרִסָא שְׁלִימְתָא כְּעֲרִסִיָּה דִיעֶקֶב. וּבְשַׁעְתָּא דְבַעָא
 לְאַסְתִּלְקָא מֵעֲלֵמָא, כְּדִין הוּוּ שְׁלִים, בְּכֻל (רל"א ע"ב)
 סְטְרוּי. אַבְרָהָם מִימִינִיָּה, יִצְחָק מִשְׁמָאֲלִיָּה, הוּוּ
 בְּאַמְצַעִיתָא, שְׁכִינְתָא קַמִּיָּה. כִּיּוֹן דְחָמָא יַעֲקֹב הָאִי,
 קָרָא לְבְנוּי, וְאִמַר לֹון הָאֲסָפוּ, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח תְקוּנָא
 דְלְעֵילָא וְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, רְזָא דְמִלָּה, תְרִין תְקוּנִין אֲשַׁתְּכַחוּ תַמָּן, חַד
 עֲלָאָה, וְחַד תַתָּאָה, לְמַהוּי כְּלָא שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.

תְּקוּנָא עֲלָאָה, תְּקוּנָא סְתִים וְגַלְיָא, דְּהָא תְּקוּנָא דְיוֹבְלָא
 אִיהוּ, הֵהוּא דְאָמַר שְׁלֵמָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים כְּדִקְאֲמָרוֹן,
 רִישָׁא סְתִים הוּוּה דְלָא אֲתַגְלִיָּא הֲכָא, וְלָא יָאוּת
 לְאֲתַגְלִיָּא. דְרוּעִין וְגוּפָא אֲתַגְלִיָּין, וְהָא יְדִיעִין. שׁוּקִין
 סְתִימוּ וְלָא אֲתַגְלִיָּין. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְנִבּוּאָה לָא
 שְׂרִיא אָלָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. וְתְקוּנָא דָּא סְתִים וְגַלְיָא.
 תְּקוּנָא אַחְרָא תַתָּאָה, תְּקוּנָא דְכֻלָּה דְקָאֲמַר שְׁלֵמָה
 בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, הָאִי תְּקוּנָא דְאֲתַגְלִיָּא יִתִּיר,
 וְתְקוּנָא דָּא בְּתַרִּיסַר שְׁבַטִין (דף רמא ע"א) דְאִינוּן תְּחוּתָהּ,
 וְתְקוּנָא דְגוּפָא דִילָהּ.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (מלכים א' ז) וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצָק וְגו'.

וְכַתִּיב עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים
 צְפוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים נֹגְבָה וְגו' (רמ"ז
 ע"א) וְהַיָּם עֲלִיָּהֶם מְלַמְעֵלָה וְגו'. וְכַתִּיב וְאֵת הַבְּקָר שְׁנַיִם
 עֲשָׂר תַּחַת הַיָּם (וגו'). עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר בְּקָר, הַכִּי הוּא
 וְדָאִי, דְדָא יָם מִתְקַנָּא בִּי"ב בְּתַרִּין עָלְמִין, בְּתַרִּיסַר
 לְעִילָא רְתִיכִין מְמַנָּן. לְעִילָא בְּתַרִּיסַר, לְתַתָּא תַרִּיסַר
 שְׁבַטִין. פִּיּוֹן דְחָמָא יַעֲקֹב תְּקוּנָא עֲלָאָה, וְחָמָא שְׁכִינְתָּא
 קָאִים לְקַבְלֵיהּ, בְּעָא לְאֲשַׁלְמָא תְּקוּנָהָא, קָרָא לְבִנּוּהִי
 תַרִּיסַר, וְאָמַר לוֹן הָאֲסָפוּ. אֲתַקִּינוּ גְרַמֵּיכּוֹ לְאֲשַׁלְמָא
 מְהִימְנוּתָא.

תָּא חֲזִי, תְּרִיסַר שַׁבְּטִין, בְּד' דְּגָלִין, בְּד' סְטָרִין, שְׁלֹשָׁה
 פּוֹנִים צְפוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים
 נֶגְבָּה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים מְזֻרְחָה וְהֵים עֲלֵיהֶם. וְהָכִי הוּא
 וְדַאי, תְּלַת שַׁבְּטִין לְכָל סֵטֶר לְד' רוּחֵי עֲלֵמָא, וְתַלְת
 שַׁבְּטִין לְדְרוּעָא דִּימִינָא, וְתַלְת שַׁבְּטִין לְדְרוּעָא
 דְּשְׂמַאלָא, וְתַלְת שַׁבְּטִין, לִירְכָא יְמִינָא, וְתַלְת שַׁבְּטִין
 לִירְכָא שְׂמַאלָא, וְגוּפָא דְשְׂכִינְתָא עֲלֵיהּ. הֵדָא הוּא
 דְכְּתִיב, וְהֵים עֲלֵיהֶם.

מֵאֵי טַעְמָא תְּלַת שַׁבְּטִין לְדְרוּעָא, וְתַלְת שַׁבְּטִין
 לִירְכָא, וְכֵן לְכָלָא. אֵלָא רְזָא דְמִלָּה, תְּלַת קְשָׁרִין
 אֵינּוּן בְּדְרוּעָא יְמִינָא, וְתַלְת בְּשְׂמַאלָא, וְתַלְת בִּירְכָא
 יְמִינָא, וְתַלְת קְשָׁרִין בִּירְכָא שְׂמַאלָא, אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּרִיסַר
 קְשָׁרִין לְאַרְבַּע סְטָרִין, וְגוּפָא עֲלֵיהּ. אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּרִיסַר
 עִם גּוּפָא פְּגוּוּנָא דְלַעִילָא. מִנָּא לָן, דְכְּתִיב, כָּל אֱלֹהֵי
 שַׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. וְזֹאת, בְּגִין דְּבָהּ אֲשֶׁתְּלִים
 חוֹשְׁבָנָא, כְּמָה דְאַתְמַר וְהֵים עֲלֵיהֶם מְלַמְעָלָה.

(זכריה ד) שְׁבַע עֵינֵי ה', אֵינּוּן שְׁבַע עֵינֵי הָעֵדָה. שְׁבַעִין
 סְנֵה־דְרִין. שְׁעָרָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (במדבר כ) כָּל הַפְּקוּדִים
 לְמַחְנֵה יְהוּדָה מֵאֵת אֶלְפָּה וְגו'. כָּל הַפְּקוּדִים לְמַחְנֵה
 רְאוּבֵן, וְכֵן לְכָלָהּ.

וְאֵי תִימָא, בְּמִצְרַיִם בְּסִלְקוּ דִיעֻקְב מֵעֲלֵמָא, דְאַשְׁתַּכַּח

שְׁלִימוֹ בְּהֵיִא שְׁעָתָא, כּוּלֵי הָאֵי אָן הוּא. וְדָאֵי שְׁבַעִין
נְפֻשֵׁין הֵווּ, וְכָל אֵינּוֹן דְּאוּלֵידוּ בְּשִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנִין, דְּלִית
לוֹן חוּשְׁבָנָא. כְּמָה דְכָתִיב (שְׁמוֹת א) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמָאד מְאֹד. וּכְתִיב, (תְּהִלִּים מ) עֲצֻמוּ
מִשְׁעָרוֹת רֵאשִׁי. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דִיעֲקֹב שְׁלִימָא, דְּהוּא
אֲשֵׁתִלִּים לְעֵילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי הָכֵי הוּא, אָבֵל בְּתַקּוּנָא עֲלָאָה
דְּיוּבְלָא, הֵיךְ אֲשַׁתְּכַח כּוּלֵי הָאֵי. אָמַר לִיה, אַרְיָא,
כִּיּוֹן דְּסִדְר רְגֻלּוּי לְמִיעָאֵל בְּכַרְמָא, מֵאֵן אֵיהּ
דְּעֵיִל בְּהֵדִיָּה.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (אִיּוֹב כג) וְהוּא בְּאַחַד וּמֵי יִשְׁכְּבֻנוּ
וּנְפֻשׁוֹ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. הָאֵי תַקּוּנָא עֲלָאָה, הוּא כְּלָא
חַד, לָא הֵוִי בֵּיהּ פִּירוּדָא כְּהָאֵי תַתָּאָה, דְּהָא כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית
ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים. וְאַף עַל גַּב דְּאִית
בֵּיהּ פִּירוּדָא, כַּד יִסְתַּכְּלוֹן מְלִי, כְּלָא סְלִקָא לְחַד.

אָבֵל הָאֵי תַקּוּנָא עֲלָאָה דְּיוּבְלָא, קִיִּמָּא עַל תְּרִיסַר,
כְּהָאֵי תַתָּאָה. וְאַף עַל גַּב דְּאֵיהּ חַד, הָאֵי חַד
אֲשֵׁלִים לְכָל סֵטֶר, בְּהָאֵי סֵטֶר, וּבְהָאֵי סֵטֶר. אֵינּוֹן שִׁית
סֵטְרִין עֲלֵאִין תְּרִיסַר הֵווּ. דְּכָל חַד אוֹזִיף לְחַבְרִיָּה, (קִנְי"ח
ע"א) וְאֲתַכְּלִיל מְנִיָּה, וְאֲשַׁתְּכַחוּ תְּרִיסַר, וְגוּפָא, וְכְלָא
קִיִּמָּא עַל תְּרִיסַר. מֵאֵן גּוּפָא, דָּא יַעֲקֹב, וְהָא אֲתַמָּר,
אַלָּא רִישָׁא וְגוּפָא בְּחַד קִיִּמֵי.

תו תְּרִיסַר, תִּלְת קְשָׁרִין דְּדְרוּעָא יְמִינָא חֶסֶד חֶסְדִּים.
 תִּלְת קְשָׁרִין דְּדְרוּעָא שְׁמָאלָא גְבוּרָה גְבוּרוֹת. תִּלְת
 קְשָׁרִין בִּירְכָא יְמִינָא, נְצִ"ח נְצָחִים. תִּלְת קְשָׁרִין בִּירְכָא
 שְׁמָאלָא, הוּ"ד וְהוֹדוֹת. הָא תְּרִיסַר. וְגוּפָא קְיִימָא עֲלֵיהּ
 הָא תְּלִיסַר. תו, בְּתִלְסַר מְכִילָן אֹרְיִיתָא אֲתַפְרֵשׁ, וְכֹלָא
 חַד, מֵעִילָא לְתַתָּא בִּיחֻדָּא, עַד הֵהוּא אַתְר דְּקְיִימָא עַל
 פִּירוּדָּא.

שְׁבַעַה עֵינִין עֲלָאִין, אֲלִין דְּכְתִיב, (זכריה ד) עֵינֵי ה' הִמָּה
 מְשׁוֹטְטִים דְּכוּרִין, דְּהָא אַתְר דְּדְכוּרָא אִיהוּ.
 הָכָא (דבריי הימים ב טז) עֵינֵי ה' מְשׁוֹטְטוֹת, בְּתַקּוּנֵי שְׁכִינְתָּא
 לְתַתָּא, אַתְר דְּנוֹקְבָא (זחר חדרש ל"ג קְיִימָא). שְׁבַעַה עֵינִין
 עֲלָאִין, לְקַבִּיל הָא דְּכְתִיב, (דבריי הימים א כט) לָךְ ה' (דף רמא ע"ב)
 הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגו'. הָאִי אַתְר, אֲשֶׁלִּים לְכָל סֵטֵר.
 תו שְׁעָרָא, כְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְבוּרוֹת ה'.
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים מ) עֲצָמוֹ מִשְׁעָרוֹת רֵאשִׁי.
 וְכְתִיב, (איכה ג) חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ וְגו'. וְתַקּוּנֵין אֲלִין
 אֲסַתְּלָקוּ (מְאַתֵר) לְאַתְר אַחְרָא. וְאַף עַל גַּב דְּהָכָא אַתְמַר
 טִפִּי, וְאֲסַתְּלִיק בְּמַתְקָלָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, וְשְׁלֵמָה מְלָכָא
 אֲמָרֵן, וְאַצְטְרִיכְנָא לְפִרְשָׁא לֹון. זְכָאָה חוּלְקָהוֹן
 דְּצְדִיקָא יִתִּיר, דִּידְעִין אַרְחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָכָא
 כֹּלָא אַתְגְּלִיָּא לִידְעֵי מְדִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְבוּלוֹן וַיִּשְׁשָׁכֶר תִּנְאֵי עֲבָדוֹ, חֵד יִתִּיב
 וְלָעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְחֵד נָפִיק וְעָבִיד פְּרַקְמִטְיָא,
 וְתַמִּיךְ לִישְׁשָׁכֶר, דְּכַתִּיב, (משלי א) וְתוֹמְכִיהָ מְאוּשָׁר. וְהוּהָ
 פְּרִישׁ בִּימֵי לְמַעְבַּד פְּרַקְמִטְיָא, וְחוֹלְקִיהָ הָכִי הוּהָ, דְהָא
 יִמָּא הוּהָ אַחְסַנְתִּיהָ. וּבְגִינֵי כֶּךָ קָרִי לִיהָ יֶרֶךְ. דְּרַפִּיָּה דִּירָךְ
 לְנַפְקָא וְלַמִּיעַל, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים לג) שְׂמַח זְבוּלוֹן
 בְּצֵאתְךָ וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאַהֲלֶךָ. לְחוּף יַמִּים יִשְׁכּוֹן, בְּאִינוֹן
 פְּרִישֵׁי יַמִּים, לְמַעְבַּד פְּרַקְמִטְיָא. לְחוּף יַמִּים, אִף עַל גַּב
 דְּחֵד יִמָּא הוּהָ לִיהָ בְּאַחְסַנְתִּיהָ, בְּתֵרִין יַמִּין שְׂרִיָּיא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל שְׂאָר יַמִּין הוּוּ מְהֵדָרֵן קַרְפוּלִין בִּימָא
 דִּילִיהָ. וְהוּא לְחוּף אַנְיוֹת, אֲתֵר דְּכָל אַרְבִּין
 מִשְׁתַּכְּחִין לְמַעְבַּד סְחוּרְתָא. וַיִּרְכָּתוּ, אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה
 יִרְכָּתִיהָ דִּילִיהָ מָטִי עַל סֵפֶר צִידוֹן, וְתַחוּמָא פְּרִישׁ לְהָהוּא
 אֲתֵר, וּפְרַקְמִטְיָא דְּכָל מְאָרֵי סְחוּרְתָא, סְחָרִין וְתִיבִין
 בְּסְחוּרְתִּיהוּ לְהָהוּא אֲתֵר.

רַבִּי אַחָא אָמַר, כְּתִיב, (ויקרא ב) וְלֹא תִשְׁבִּית מִלַּח בְּרִית
 אֶלְהֵיךָ מֵעַל מִנְחַתְךָ עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מִלַּח,
 וְכִי אִמְאֵי מִלַּח. אֶלָּא בְּגִין דְּאִיהוּ מְמָרְק וּמְבַשֵּׁם מְרִירָא
 לְאַטְעָמָא, וְאִי לָאו הוּי (בגין) מִלְּחָא, לָא יְכִיל עַלְמָא
 לְמַסְבַּל מְרִירָא. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה ב) כִּי כַּאֲשֶׁר
 מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ צֶדֶק לְמַדּוֹ יוֹשְׁבֵי תִבְל. וְכַתִּיב, (תהלים פט)
 צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֹאךָ.

וּמַלַּח אִיהוּ בְרִית דְּעֵלְמָא קַיִמָּא בֵּיהּ. דְּכַתִּיב, (ירמיה לג)
 אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא
 שָׁמַתִּי. בְּגִין כֶּךָ, אֶקְרִי בְרִית אֱלֹהֶיךָ, וְאֶקְרִי יָם הַמַּלַּח,
 וַיִּמָּא אֶקְרִי עַל שְׁמִיָּהּ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, כְּתִיב, (תהלים יא) כִּי צַדִּיק ה' צַדִּיקוֹת
 אֲהַב, דָּא מַלְחָא בִּימָא (במלא). וּמֵאן דְּפָרִישׁ לֹון,
 גָּרִים לְגַרְמִיָּה מִיתָהּ. בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב, לֹא תִשְׁבֵּית מַלְחָה,
 דִּהָא דָּא בְּלֹא דָּא לֹא אֲזֵלָא.

אָמַר רַבִּי אֲחָא, יָם חַד הוּא, וְאֶקְרִי (שמות מח) יָמִים. אֲלָא
 אֲתַר אִית בִּימָא דְּאִיהוּ מִיִּין צְלִילֹון, וְאֲתַר דְּאִית
 בֵּיהּ מִיִּין מְתִיקֹון, וְאֲתַר דְּאִית בֵּיהּ מִיִּין מְרִירֹון, בְּגִין כֶּךָ
 יָמִים קָרִינֹון, וְעַל דָּא לְחוּף יָמִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל
 שְׁבֻטָא וְשְׁבֻטָא, וְכָל חַד וְחַד קְשָׁרָא חַד, מֵאִינוּן קְשָׁרִין
 דְּמַתְּחַבְּרֹון בְּגוּפָא.

רַבִּי אַבָּא הוּהוּ יְתִיב לִילִיָּא חַד וְקָם לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא.
 עַד דִּהוּהוּ יְתִיב, אֲתָא רַבִּי יוֹסִי, וּבִטְשׁ אֶפְתָּחָא.
 אָמַר, סִיפְטָא בְּטוּפְסָרָא קַפְטָלָאי שְׂכִיחִי.

יְתָבוּ וְלָעוּ בְּאוּרִיָּתָא. אֲדַחְכִּי קָם בְּרִיָּה דְּאוּשְׁפִיזָא
 וַיְתִיב קַמִּיָּהּ, אָמַר לֹון מֵאִי דְּכַתִּיב, (יהושע ב)
 וְהַחֲיִיתֶם אֶת אָבִי וְאֶת אִמִּי וְגו'. וְכַתִּיב וּנְתַתֶּם לִי אוֹת
 אֲמַת. מֵאִי קָא בְּעַאת מְנִיָּהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא יְאוֹת

שְׁאַלְתָּ, אָבֵל אֵי שָׁמַעַתְּ מִיַּדִּי אִמָּא בְּרִי. אָמַר, תּוּ
 שְׁאַלְתָּא, דִּהָא אֵינוֹן יֵהְבוּ לָהּ מַה דְּלֵא בַּעֲתַת מַנְיִיהוּ,
 דְּכַתִּיב, אֶת תְּקוּת חוּט הַשְּׁנַי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחֲלוֹן וְגו'.
 אֲלֵא הָכִי אוֹלִיפְנָא, הִיא בַּעֲתַת סִמְנָא דְחַיִּי, דְּכַתִּיב
 וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי וְגו', וְאָמְרָה, סִמְנָא דְחַיִּי לֵא
 שְׂרִייא, אֲלֵא בְּאוֹת אָמַת, וּמֵאִי אִיהוּ (ויקרא ב ע"א) אוֹת
 אָמַת, דָּא אֶת ו', בְּגִין דְּבִיהַ שְׂרִיין חַיִּין. הָכִי אוֹלִיפְנָא,
 סִמְנָא דְמֹשֶׁה קָא בַּעֲתַת, וְאֵינוֹן אִמָּאֵי יֵהְבוּ לָהּ תְּקוּת
 חוּט הַשְּׁנַי.

אֲלֵא אֵינוֹן אָמְרִי, מֹשֶׁה הָא אֶסְתַּלַּק מֵעֲלָמָא, דִּהָא
 אֶתְכַנְיֵשׁ שְׁמִשָּׂא, וְהָא מָטָא זְמָנָא דְסִיְהָרָא
 לְמִשְׁלַט, סִמְנָא דְסִיְהָרָא אִית לֶן לְמִיְהַב לָךְ, וּמֵאִי
 אִיהוּ, תְּקוּת חוּט הַשְּׁנַי הַזֶּה. כְּמָא דְאֵת אָמַר, (שיר השירים ד)
 כְּחוּט הַשְּׁנַי שְׁפֹתוֹתֶיךָ. סִמְנָא דִּיהוֹשֻׁעַ יְהָ גַבְרָךְ, בְּגִין
 דְּשׁוֹלְטָנוּתָא דְסִיְהָרָא הַשְּׁתָּא. קָמוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי (דף
 רמב ע"א) וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ, וַדַּאי זְמִין אַנְתָּ לְמַהוּי רִישׁ
 מְתִיבְתָא, אוּ גַבְרָא רַבָּא בִּישְׂרָאֵל, וּמְנֹו רַבִּי בּוֹן.

תּוּ שְׂאִיל וְאָמַר, בְּנוֹי דִּיעַקֵּב פְּלָהוּ תְרִיסֵר שְׁבֹטִין,
 אֶתְסַדְרוּ לְתַתָּא פְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא, אִמָּאֵי אַקְדִּים
 בְּבִרְכָאן זְבוּלוֹן לִישְׁשַׁכְר תְּדִיר, וְהָא יִשְׁשַׁכְר
 אֶשְׁתַּדְלוּתִיהָ בְּאוּרִייתָא, וְאוּרִייתָא אַקְדִּים בְּכָל אֶתְר,

אֲמַאי אֶקְדִים לִיה זְבוּלוֹן בְּבִרְכָאן. אָבוּי אֶקְדִים לִיה,
מִשֶׁה אֶקְדִים לִיה.

אֶלֶּא זְבוּלוֹן זָכָה עַל דְּאַפִּיק פִּתְא מְפוּמִּיה, וַיְהִי
לְפוּמִּיה דִּישְׁשֻׁכְרָה, בְּגִינֵי כַּךְ אֶקְדִים לִיה בְּבִרְכָאן.
מִהֲכָא אֹלִיפְנָא, מֵאֵן דְּסַעִיד לְמַרְיָה דְּאוּרִייתָא, נְטִיל
בְּרַכָּאן מֵעִילָא וְתַתָּא. וְלֹא עוֹד אֶלֶּא דְזָכִי לְתַרִּי פְתוּרִי,
מַה דְּלֹא זָכִי בַר נֶשׁ אַחֲרָא. זָכִי לְעוֹתְרָא דִּיתְבַּרְךָ בְּהַאי
עֲלֵמָא, וְזָכִי לְמַהוּי לִיה חוּלְקָא בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. הֵדָּא הוּא
דְכְתִיב, זְבוּלוֹן לְחוּף יַמִּים יִשְׁכּוֹן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת. כִּיּוֹן
דְכְתִיב לְחוּף יַמִּים, אֲמַאי וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת. אֶלֶּא, לְחוּף
יַמִּים, בְּעֲלֵמָא דִּין. לְחוּף אֲנִיּוֹת, בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי, כְּמַא
דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קד) שֵׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן וְגו', דְתַמֵּן הוּא
נְגִידוּ דְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

פִּתְחָ וְאָמַר, (שיר השירים ג) הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם
אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה תִּגִּידוּ לוֹ שְׁחוּלַת אֶהְבֶּה
אֲנִי. וְכִי מֵאֵן קָרִיב לְמִלְכָּא כְּכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי
אֲמַרְתָּ אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה תִּגִּידוּ לוֹ. אֶלֶּא בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם, אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא דְּאֵינּוֹן קָרִיבִין
לְמִלְכָּא תְּדִיר, וּמוֹדְעִין לְמִלְכָּא בְּכָל יוֹמָא עֶסְקוּי
דְּמִטְרוֹנִיתָא.

דְּהַכִּי אֹלִיפְנָא, בְּשַׁעְתָּא דְנִשְׁמַתָּא נַחְתָּת לְעֲלֵמָא,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עָאֵלֶת עֲלָהּ בְּקִיּוּמָא דְאֹמָאָה, דִּיחֻוּי
לְמַלְכָא, וַיִּוֹדַע לִיה רְחִימוּתָא דִּילָהּ לְגַבִּיּוּתָא, בְּגִין
לְאֵתְפִיּוּסָא בְּהַדִּיּוּתָא.

וּבַמָּוָה, בְּגִין דְּחִיּוּבָא עַל בַּר נָשׁ לְיַחְדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּפוּמָא, בְּלִבָּא בְּנַפְשָׁא, וּלְאַקְשָׁרָא כְּלָא,
כְּשִׁלְהוּבָא דְאֵתְקַשְׁרָא בְּטִיפְסָא, וּבַהֲהוּא יַחְוּדָא דְעַבִּיד,
גָּרִים לְאֵתְפִיּוּסָא מְלַכָּא בְּמִטְרוּנִיתָא, וְאוּדַע לִיה לְמַלְכָּא
רְחִימוּתָא דִּילָהּ לְגַבִּיּוּתָא.

דְּבַר אַחַר, בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, אֵלִין תְּרִיסַר שְׁבֻטִין. דְּתַנְיִנֵן,
יְרוּשָׁלַם עַל תְּרִיסַר טוּרִין קְיִימָא. וּמֵאן דְּאָמַר עַל
שְׁבַעָה, לָא קָאמַר לְאַשְׁלָמָא שְׁלִימוּ, וְאַף עַל גַּב דְּכֻלָּא
חַד, דְּאִית שְׁבַעָה, וְאִית ד', וְאִית תְּרִיסַר, וְכֻלָּא חַד.
וְדָאִי עַל תְּרִיסַר טוּרִין קְיִימָא, תְּלַת טוּרִין לְסַטְרָא דָא,
וְתְּלַת טוּרִין לְסַטְרָא דָא, וְכֵן לְאַרְבַּע זְוויִין, וְכַדִּין
אַתְקְרִי חִיָּה. כְּמָא דְאֵת אָמַר, (יחזקאל י) הִיא תְּחִיָּה אֲשֶׁר
רְאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵלִין אֶקְרוּן בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם,
בְּגִין דְּקְיִימָא עַלֵייהוּ. וְאֵינֵן סְהַדִּי סְהַדוּתָא לְמַלְכָּא עַל
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכ"ב) שְׁבֻטֵי יְהוָה
עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאָה
חוּלְקָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דִּידְעֵי אוּרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
עַלֵייהוּ כְּתִיב, (דברים יד) כִּי עִם קְדוּשָׁא אֵתָּה לֵי אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ
בְּחַר יְיָ וְגו':

יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר גָּרַם רוֹבֵץ בֵּין הַמְּשֻׁפְּתִים. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, וְכִי יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר אֶקְרִי. אִי בְּגִין
 דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, נְקַרְיֵיה לֵיה סוּס אוֹ אַרְיֵה, אוּ
 נִמְר, אִמְאֵי חֲמוֹר. אֶלָּא אָמְרוּ, בְּגִין דְּחֲמוֹר נָטִיל
 מְטוּלָא, וְלֹא בְּעֵיט בְּמֵאֲרִיָּה כְּשֶׁאֵר בְּעֵירִי, וְלֹא אֵית בֵּיה
 גַּסּוֹת הָרוּחַ, וְלֹא חֵיִישׁ לְמִשְׁכַּב בְּאַתֵּר מִתְתַּקֵּן. אוּף הָכִי
 יִשְׁשַׁכֵּר, דְּאֶשְׁתַּדֵּלוּתֵיה בְּאוֹרֵייתָא, נָטִיל מְטוּלָא
 דְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא בְּעֵיט בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אֵית
 בֵּיה גַּסּוֹת הָרוּחַ, כְּחֲמוֹר דְּלֹא חֵיִישׁ לִיקְרָא דִּילֵיה, אֶלָּא
 לִיקְרָא דְּמַרְיָה (ס"א דְּרַבִּינָה). רוֹבֵץ בֵּין הַמְּשֻׁפְּתִים, כְּדֹאמְרִינֵן
 וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן, וְחֵי צֶעַר תַּחֲתֵיה, וּבַתּוֹרָה אַתָּה עֵמֶל.
 דְּבַר אַחַר יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר גָּרַם רוֹבֵץ וְגו'. פֶּתַח וְאָמַר,
 (תהלים כז) לְדוֹד ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יי מְעוֹז
 חֵי מִמִּי אֶפְחַד, כַּמָּה חֲבִיבִין אֵינֹן מְלִין דְּאוֹרֵייתָא, כַּמָּה
 חֲבִיבִין אֵינֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. דְּכָל מֵאֵן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, לָא דְּחִיל מְפֻגְעֵי
 עֲלֵמָא, נָטִיר הוּא לְעֵילָא, נָטִיר הוּא לְתַתָּא. וְלֹא עוֹד,
 אֶלָּא (דף רמב ע"ב) דְּכַפִּית לְכָל פְּגִיעֵי דְּעֲלֵמָא, וְאַחֲתֵי לֹון
 לְעוּמְקֵי דְּתַהוּמָא רַבָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאל לִילֵיא, (לעיל קע"ב ע"א) פֶּתַחֲחִין
 סְתִימִין, וְכַלְבֵּי וְחַמְרֵי שְׂרִיין וְשִׁטָּאן בְּעֲלֵמָא,